

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 26.08.2020 р., протокол №01

Основи наукових досліджень

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки

бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності

014 Середня освіта

(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності

014.02 Середня освіта.

(шифр і назва предметної спеціальності)

Мова та література (із зазначенням мови)

спеціалізації

014.021 англійська мова і література

(шифр і назва спеціалізації)

освітньо-професійної

програми

«Середня освіта (англійська мова і література)»

(назва освітньо-професійної програми)

Бердянськ, 2020

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Марина БОГДАНОВА, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 21.08.2020 р., протокол №01.

Вступ

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система науково-дослідних праць виконаних у стінах вищої школи з урахуванням різноманітних видів робіт – від курсової до кандидатської дисертації; підготовка наукових тез, наукових статей, відповідно до сучасного рівня розвитку науки.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, психологія, педагогіка, українська мова (за професійним спрямуванням), курсова робота з методики навчання іноземної мови або методики викладання зарубіжної літератури, методика навчання іноземної мови, методика викладання зарубіжної літератури.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є вивчення найактуальніших принципів наукової творчості та надання студентам уявлення про специфіку науково-дослідної діяльності, загальної методології наукової творчості, що має реалізовуватися протягом їхнього навчання під час написання тез, статей, курсових робіт.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є:

- формування наукового світогляду, оволодіння методологією і методами наукового дослідження;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;
- прищеплення студентам навичок самостійної науково-дослідницької діяльності;
- розвиток ініціативи, здатності застосувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;
- розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця;
- озброєння студентів знаннями про сучасні підходи до організації науково-дослідної роботи в навчальному процесі й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу й отримання високих освітніх результатів;
- розвиток в них творчих здібностей, ініціативності, самостійності, творчого мислення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК 8. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з англійської та української мов, володіти англійською мовою, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.</p>	<p>ПРН 2. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p>ПРН 6. Володіти комунікативною компетентністю з української та англійської мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), бути здатним удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 13. Володіти творчо-критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРН 14. Уміти вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</p>

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Академічна доброчесність у закладах вищої освіти

Академічне письмо і шкільне письмо: специфіка понять. Специфіка опанування навичок якісного академічного письма. Спільне й відмінне в поняттях «плагіат», «академічний плагіат». Причини студентського плагіату.

Необхідні передумови роботи з науковою літературою щодо запобігання академічного плагіату, обману.

Тема 2. Сутність, предмет та метод наукових досліджень. Загальні принципи і загальна методика науки.

Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, докази та формування теорій. Класифікація науки, взаємозв'язок між трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією. Організація наукової діяльності в Україні та в вищих навчальних закладах. Наукові школи, їх головні ознаки.

Тема 3. Організація наукової, творчої діяльності.

Організація творчої діяльності. Психологія наукової творчості. Ділове спілкування. Ділове листування. Ділова розмова по телефону. Особистий архів.

Тема 4. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах.

Загальна схема наукового дослідження. Організація та планування наукового дослідження. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах. Організація науково-дослідної роботи. Логіка наукового дослідження. Форми науково-дослідницьких робіт.

Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи.

Методи наукового дослідження. Загальне поняття “метод наукового дослідження”. Традиційні методи (описовий, порівняльний, порівняльно-історичний, гіпотетико-дедуктивний метод). Новітні методи у філології та педагогіці. Місце експерименту в науковій діяльності.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Наукова інформація та її використання в науковому дослідженні. Поняття про наукову інформацію. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Техніка роботи зі спеціальною літературою.

Тема 7. Порядок підготовки рукопису наукового твору.

Форми презентації результатів наукових розвідок. Реферат, статті у наукових виданнях, тези. Курсова, бакалаврська, магістерська роботи як наукові дослідження. Загальні вимоги до наукових робіт різного рівня. Композиція роботи: історія питання, цитування, посилання на джерела, бібліографія.

Рекомендована література

Основна

1. Академічне письмо: навчальний посібник / уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL: <file:///C:/Users/Igor/Desktop/ОНД/Посібник%20Академічне%20письмо.pdf>
2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>

3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: ВД «Професіонал», 2004. 208 с.
4. Мазур О.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. / О.В. Мазур, О.В. Подвойська, С.В. Радецька. Вінниця: Нова Книга, 2013. 120 с. URL: <http://novaknyha.com.ua/downloads/pdf/589.pdf>
5. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для вузів. К.: 2000. 260 с.
6. Стадніченко О.О., Мацегора І.Л. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2009. 190 с.
7. Ткаченко А.О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): підруч. для студ. вищ. навч. закл. з гуманіт. спец. філологія, журналістика, літературна творчість. 2-ге вид., випр. і доп. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткова

1. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <file:///C:/Users/Igor/Desktop/ОНД/доброчесність.pdf>
2. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 р. № 423. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/70480578>
3. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: посібник. К.: 2004. 208 с.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вузів. К.: Слово, 2003. 240 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.htmlhttps://sites.google.com/site/ondpereklad2012/home/lekcia-2>
5. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій: підручник. Львів: ПАІС, 2014. 280 с.

4. Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (практична робота, виконання завдання, самостійна робота).

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни